

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENTE

la proiectul de Lege cu privire la sistemul judecătoresc anticorupție și modificarea unor acte normative (nr. 275 din 28 iulie 2023)

În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, în urma examinării proiectul de Lege cu privire la sistemul judecătoresc anticorupție și modificarea unor acte normative (nr. 275 din 28 iulie 2023), prezentăm următoarele amendamente:

1. Denumirea legii și preambulul vor avea următorul cuprins:

**„Lege
cu privire la mecanismul de judecare a
cauzelor de corupție și a celor conexe corupției**

În scopul consolidării eforturilor în lupta cu fenomenul corupției și asigurarea calității și celerității judecării cauzelor penale pe acte de corupție și a celor conexe actelor de corupție,”.

2. Articolele 1–18 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 1. Obiectul de reglementare

(1) Prezenta lege reglementează rolul, instituirea, modul de organizare și de funcționare a unui cadru specializat anticorupție la nivelul instanțelor judecătorești, ca mecanism de accelerare a îmfăptuirii justiției.

(2) Organizarea și funcționarea unui cadru specializat anticorupție la nivelul instanțelor judecătorești sunt reglementate de Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească, Legea

nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, Legea nr. 178/2014 privind răspunderea disciplinară a judecătorului, Legea nr. 147/2023 cu privire la selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, Codul de procedură penală, Codul de procedură civilă, Codul administrativ și de alte acte normative.

Articolul 2. Rolul instituirii unui cadru specializat anticorupție la nivelul instanțelor judecătorești

Rolul instituirii unui cadru specializat anticorupție la nivelul instanțelor judecătorești este de a înlăptui justiția pe cauzele stabilite de lege, care vizează infracțiunile de corupție la nivel înalt și cele conexe actelor de corupție, precum și alte cauze stabilite de prezenta lege, de a efectua controlul judiciar al actelor Autorității Naționale de Integritate, prin care se constată diferența substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită, și de a înlăptui justiția pe cauzele de confiscare a averii nejustificate inițiate de Autoritatea Națională de Integritate.

Capitolul II
CADRUL SPECIALIZAT ANTICORUPȚIE LA NIVELUL
INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI ȘI COMPETENȚA ACESTUIA

Articolul 3. Instituirea cadrului specializat anticorupție

La nivelul instanțelor judecătorești, specializarea anticorupție include:

- a) Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău (în continuare – *Colegiu anticorupție*);
- b) completele specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru.

Articolul 4. Competența Colegiului anticorupție

(1) Colegiul anticorupție judecă în primă instanță toate cauzele penale în privința infracțiunilor prevăzute la art. 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal nr. 985/2002:

- 1) dacă au fost săvârșite de:
 - a) persoane al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova, cu excepția aleșilor locali, alții decât cei specificați la lit. b);
 - b) primari, viceprimari, consilieri locali ai municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender;
 - c) persoane care sunt învestite în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern;
 - d) funcționari publici de conducere de nivel superior;

e) inspectori-judecători din cadrul Inspecției judiciare sau inspectori din cadrul Inspecției procurorilor;

f) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin grad militar de general sau grad special corespunzător acestuia;

g) directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat;

h) directorul adjunct al Serviciului Vamal;

i) directorul și directorul adjunct al Agenției Achiziții Publice;

j) șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției, șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și șeful adjunct al Inspectoratului General de Carabinieri;

k) directorul general adjunct al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;

l) colaboratorii Centrului Național Anticorupție în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;

m) ofițerii de informații și securitate;

2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, a serviciilor, a privilegiilor, a avantajelor sub orice formă și a altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 10000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 100000 de unități convenționale.

(2) Colegiul anticorupție judecă în primă instanță toate cauzele penale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 325 și 326 din Codul penal nr. 985/2002 dacă acestea au fost săvârșite în privința persoanelor specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.

(3) Colegiul anticorupție judecă în primă instanță toate cauzele penale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 181², 181³, 337–338², 340¹ și 341 din Codul penal nr. 985/2002.

(4) Colegiul anticorupție judecă în primă instanță toate cauzele penale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 191 din Codul penal nr. 985/2002 dacă acestea au fost săvârșite cu folosirea situației de serviciu de către persoanele specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.

(5) Colegiul anticorupție judecă în primă instanță toate cauzele penale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 243 din Codul penal nr. 985/2002 dacă bunurile provin din infracțiuni de corupție sau conexe actelor de corupție și infracțiunea a fost săvârșită de către persoanele specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.

(6) Controlul judiciar al procedurii prejudiciare pe cauzele care țin de competența Colegiului anticorupție se efectuează de către judecătorul de instrucție din cadrul colegiului în cauză, numit în condițiile art. 11.

(7) Examinarea chestiunilor privind punerea în executare a hotărârilor judecătorești emise de Colegiul anticorupție se efectuează de către judecătorul de instrucție din cadrul colegiului în cauză, numit în condițiile art. 11, sau, după caz, de către judecătorul din cadrul colegiului respectiv care a examinat dosarul.

(8) Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău examinează, în condițiile stabilite de Codul administrativ, legalitatea actelor de constatare emise de Autoritatea Națională de Integritate prin care se constată diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile realizate, pe de o parte, și averea dobândită, pe de altă parte, precum și cererile Autorității Naționale de Integritate privind confiscarea averii nejustificate și cererile de asigurare a acțiunii.

Articolul 5. Competența completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru

În cadrul Curții de Apel Centru se constituie complete specializate anticorupție care judecă apelurile și recursurile împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate în primă instanță de Colegiul anticorupție și de către judecătorii de instrucție din cadrul colegiului în cauză, precum și alte cauze care, potrivit legii, țin de competența completelor respective.

Capitolul III
ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COLEGIULUI
ANTICORUPȚIE ȘI A COMPLETELOR SPECIALIZATE
ANTICORUPȚIE ALE CURȚII DE APEL CENTRU

Articolul 6. Componența și organizarea Colegiului anticorupție

(1) În cadrul Colegiului anticorupție se instituie 15 funcții de judecător. Colegiul anticorupție activează într-un sediu separat în municipiul Chișinău.

(2) Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău este condus de vicepreședintele Judecătoriei Chișinău, numit din rândul judecătorilor care fac parte din colegiul respectiv.

Articolul 7. Componența și organizarea completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru

În cadrul Curții de Apel Centru activează două complete specializate anticorupție, fiecare fiind format din 3 judecători.

Articolul 8. Criteriile de selecție a judecătorilor în cadrul Colegiului anticorupție și al completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru

(1) La funcția de judecător în cadrul Colegiului anticorupție poate candida persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are vechime în funcție de judecător de cel puțin 3 ani;
- b) are reputație ireproșabilă conform prevederilor art. 6 alin. (4) lit. a)–d) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului și corespunde criteriilor de integritate financiară și etică;
- c) deține calitățile și abilitățile profesionale necesare pentru a exercita funcția de judecător în cadrul colegiului respectiv;
- d) întrunește condițiile stabilite la art. 6 alin. (1) lit. a), b) și d)–f) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului.

(2) Calitățile și abilitățile profesionale necesare pentru exercitarea funcției de judecător în cadrul Colegiului anticorupție vizează:

- a) capacitatea de a înțelege și de a analiza situațiile juridice care țin de competența cadrului judecătoresc anticorupție;
- b) claritatea exprimării scrise și verbale;
- c) deținerea experienței relevante funcției și a altor aptitudini profesionale stabilite prin Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de judecător în cadrul Colegiului anticorupție și a funcției de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru aprobat de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(3) La funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru poate candida persoana care are vechime în funcție de judecător cel puțin 4 ani. Prevederile alin. (1) lit. b) lit. c) și d) și ale alin. (2) se aplică în mod corespunzător și candidaților la funcția de judecător al completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru.

Articolul 9. Concursul pentru ocuparea funcției de judecător în cadrul Colegiului anticorupție și a funcției de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru

(1) Judecătorii din cadrul Colegiului anticorupție și din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru sunt selectați, prin concurs public, de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) Informația privind inițierea concursului indicat la alin. (1) se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii cu cel puțin 20 de zile înainte de termenul-limită de depunere a dosarelor de participare.

(3) Dosarul de participare la concursul indicat la alin. (1) se depune la Consiliul Superior al Magistraturii, pe suport de hârtie sau în formă electronică, și se înregistrează în modul stabilit prin regulamentul indicat la art. 8 alin. (2) lit. c). Dosarele incomplete sau cele depuse după expirarea termenului-limită nu se examinează.

(4) Consiliul Superior al Magistraturii organizează și desfășoară concursul indicat la alin. (1), care cuprinde următoarele etape:

a) verificarea îndeplinirii de către candidați a condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), b) și d) sau, după caz, la art. 8 alin. (3);

b) efectuarea de către Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor a evaluării performanțelor în baza Legii nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor – în cazul candidaților pentru funcția de judecător în cadrul Colegiului anticorupție;

c) efectuarea interviului și evaluarea candidaților admiși în privința calităților și abilităților profesionale.

(5) Ca urmare a desfășurării etapelor prevăzute la alin. (4) lit. a) și b), Consiliul Superior al Magistraturii emite o decizie motivată privind admiterea sau neadmiterea candidatului la etapa următoare a concursului indicat la alin. (1).

(6) Ca urmare a desfășurării etapei prevăzute la alin. (4) lit. c), fiecare membru al Consiliului Superior al Magistraturii completează o fișă de evaluare pentru fiecare candidat admis la etapa respectivă, acordând un punctaj pentru fiecare dintre criteriile prevăzute la art. 8 alin. (2). Punctajul final obținut de candidați, care reprezintă media punctajelor acordate de fiecare membru al Consiliului Superior al Magistraturii, se consemnează într-o fișă de totalizare. Lista candidaților care au promovat concursul, împreună cu fișele lor de evaluare și fișa de totalizare, se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii.

(7) Alte aspecte privind modul de organizare și desfășurare a fiecărei etape a concursului, precum și modul de testare a calităților și abilităților profesionale, se stabilesc prin regulamentul indicat la art. 8 alin. (2) lit. c).

(8) În cazul candidaților pentru funcția de judecător în cadrul Colegiului anticorupție, Consiliul Superior al Magistraturii ia decizia cu privire la

câștigătorii concursului în baza punctajului obținut și îi transferă în cadrul colegiului respectiv în condițiile Legii nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Funcția deținută de candidat la data transferului devine vacantă temporar și se aplică, în mod corespunzător, prevederile art. 21 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească.

(9) În cazul candidaților pentru funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru, Consiliul Superior al Magistraturii înaintea cel puțin doi candidați pentru o funcție vacantă scoasă la concurs, pentru a fi supuși verificărilor în baza Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative. Consiliul Superior al Magistraturii ia decizia cu privire la câștigătorii concursului în baza raportului cu privire la evaluare, emis în temeiul legii indicate.

(10) Nu sunt supuși evaluării conform prezentei legi:

a) persoanele care au promovat evaluarea integrității conform Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor;

b) persoanele care au promovat evaluarea externă conform Legii nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;

c) persoanele care au promovat evaluarea externă conform Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative;

d) candidații menționați la alin. (9) și care, în termen de 7 zile de la expirarea termenului-limită pentru depunerea dosarelor de participare, și-au retras, prin cerere, candidatura.

Articolul 10. Numirea judecătorilor în cadrul Colegiului anticorupție și a judecătorilor în cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru

(1) Judecătorii din cadrul Colegiului anticorupție și judecătorii din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru exercită competențele respective pe un termen de 6 ani. La expirarea termenului respectiv, aceștia rămân să activeze în aceeași instanță sau, cu consimțământul lor, sunt numiți în altă funcție de judecător în cadrul unei instanțe de judecată de același nivel/grad.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii, prin hotărâre motivată, ia decizia privind transferul judecătorilor în cadrul Colegiului anticorupție.

(3) În cazul promovării candidatului la o instanță superioară, Președintele Republicii Moldova emite decretul de numire a candidatului în funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru în termen de 30 de zile de la data primirii propunerii din partea Consiliului Superior al Magistraturii. Dacă este necesară o examinare suplimentară a dosarului candidatului sau a informației deținute de o autoritate publică despre candidatul respectiv, acest termen poate fi prelungit cu 15 zile.

(4) Președintele Republicii Moldova refuză motivat numirea candidatului în funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru conform condițiilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului și informează Consiliul Superior al Magistraturii. La propunerea repetată a Consiliului Superior al Magistraturii, votată de cel puțin 2/3 din membrii acestuia, Președintele Republicii Moldova emite decretul privind numirea candidatului în funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru. Funcția ocupată de candidat la data numirii acestuia în funcție de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru devine vacantă temporar și se aplică, în mod corespunzător, prevederile art. 21 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească.

(5) Judecătorii din cadrul Colegiului anticorupție și judecătorii din cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru își încep activitatea din data indicată în decretul de numire în funcție sau în hotărârea corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, după caz.

(6) Dacă, la data transferului/numirii în funcția de judecător în cadrul Colegiului anticorupție sau în funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru, judecătorul respectiv deține o funcție administrativă, deținerea acesteia încetează de drept.

(7) La expirarea termenului de 6 ani indicat la alin. (1), competențele judecătorului se mențin, în baza unei hotărâri motivate a Consiliului Superior al Magistraturii emise conform art. 26¹ din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, dacă la data respectivă acesta are în examinare cauze penale aflate în fază de terminare.

Articolul 11. Judecătorii de instrucție din cadrul Colegiului anticorupție

(1) Din rândul judecătorilor din cadrul Colegiului anticorupție sunt numiți trei judecători de instrucție, în conformitate cu Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească, pentru un mandat de 3 ani, care nu pot exercita două

mandate consecutive. Prin numirea în calitate de judecător de instrucție nu poate fi depășită durata totală de 6 ani indicată la alin. (1) din prezentul articol.

(2) Judecătorii de instrucție prevăzuți de prezentul articol examinează cauzele stabilite la art. 4.

(3) Judecătorii de instrucție prevăzuți de prezentul articol activează în sediul Colegiului anticorupție.

Articolul 12. Președintele Colegiului anticorupție

Președinte al Colegiului anticorupție este unul dintre vicepreședinții Judecătoriei Chișinău, selectat din rândul judecătorilor specializați, în modul stabilit, și având atribuțiile prevăzute de Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească.

Articolul 13. Secretariatul Colegiului anticorupție

Activitatea organizatorică și administrativă a Colegiului anticorupție este asigurată de secretariatul Judecătoriei Chișinău, constituit din grefă și serviciul administrativ. Structura, organizarea și atribuțiile secretariatului sunt stabilite în conformitate cu Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească.

Capitolul IV PREVEDERI SPECIALE

Articolul 14. Dezvoltarea competențelor profesionale

(1) Judecătorii din cadrul Colegiului anticorupție și din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru, pe lângă instruirile prevăzute de Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, beneficiază de instruire dedicată sporirii nivelului calităților și abilităților profesionale și studierii bunelor practici în domeniul combaterii corupției, conform standardelor internaționale anticorupție. Activitățile de formare profesională au un caracter sistemic, de cel puțin o dată pe an.

(2) Institutul Național de Justiție organizează periodic cursuri de formare profesională a judecătorilor din cadrul Colegiului anticorupție și din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru pentru consolidarea cunoștințelor, calităților și abilităților profesionale ale acestora, organizează ateliere pentru studiul practicilor internaționale ale activității judiciare în domeniul combaterii corupției, inclusiv cu implicarea reprezentanților organizațiilor internaționale și ai instituțiilor din alte state.

Articolul 15. Garanții suplimentare de securitate pentru judecătorii din cadrul Colegiului anticorupție și din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru

(1) Judecătorii din cadrul Colegiului anticorupție și din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru, pe lângă garanțiile prevăzute de Constituția Republicii Moldova și Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, beneficiază de garanții suplimentare pentru asigurarea securității lor, siguranței personale și a familiilor lor și a bunurilor deținute.

(2) Judecătorilor din cadrul Colegiului anticorupție și din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru, precum și, dacă este necesar, și membrilor familiilor lor li se poate acorda, la solicitare și în condițiile legii, pază de stat.

(3) Sediul în care activează Colegiul anticorupție și sediul în care activează completele specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru sunt dotate cu sisteme, instalații și echipamente de securitate, care asigură securitatea personală a judecătorilor, păstrarea documentelor și prevenirea accesului ilegal în incinta acestora.

Articolul 16. Garanții sociale suplimentare

Judecătorilor din cadrul Colegiului anticorupție și din cadrul completelor specializate anticorupție ale Curții de Apel Centru care nu dispun de spațiu locativ în municipiul Chișinău li se acordă spațiu locativ de serviciu pe durata activității acestora în cadrul colegiului respectiv sau în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru. În cazul neasigurării cu spațiu locativ de serviciu, judecătorilor în cauză li se acordă o indemnizație lunară neimpozabilă pentru chirie și transport în conformitate cu Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului.

Capitolul V DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 17. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor care stabilesc competențele Colegiului anticorupție și competențele

completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru, care intră în vigoare la data începerii activității acestora.

(2) Colegiul anticorupție își va începe activitatea, în conformitate cu prevederile prezentei legi, la data la care, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, vor fi transferați cel puțin 3 judecători în cadrul colegiului respectiv.

(3) Completul specializat anticorupție al Curții de Apel Centru își va începe activitatea, în conformitate cu prevederile prezentei legi, la data numirii de către Președintele Republicii Moldova sau, după caz, a transferului de către Consiliul Superior al Magistraturii a cel puțin 3 judecători în cadrul completului respectiv.

(4) De la data începerii activității Colegiului anticorupție, cauzele atribuite în competența colegiului respectiv, care țineau de competența instanțelor judecătorești de drept comun, se vor redistribui, aleatoriu, către judecătorii din cadrul colegiului în cauză, cu următoarele excepții:

a) judecătorii din cadrul Judecătoriei Chișinău, specializați în examinarea cauzelor de corupție și a celor conexe, aprobați prin Dispoziția președintelui interimar al Judecătoriei Chișinău, care vor promova concursul prevăzut la art. 9, vor continua examinarea cauzelor repartizate spre examinare acestora până la intrarea în vigoare a prezentei legi;

b) cauzele atribuite în competența Colegiului anticorupție în care judecătoria de drept comun a început cercetarea judecătorească cu audierea inculpatului sau a martorilor sau a finalizat examinarea cauzei în fond continuă să fie examinate și soluționate de către instanța de drept comun.

(5) Prevederile alin. (4) se aplică, în mod corespunzător, și în cazul apelurilor și recursurilor ce urmează a fi examinate de completul specializat anticorupție al Curții de Apel Centru.

(6) Judecătorii din cadrul Colegiului anticorupție vor fi evaluați, în mod prioritar, de către colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor, conform prevederilor Legii nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor.

(7) La data intrării în vigoare a prezentei legi se modifică unele acte normative, conform anexei.

Articolul 18. Dispoziții tranzitorii

(1) În termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Consiliul Superior al Magistraturii va asigura:

a) aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de judecător în cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău și a funcției de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru, inclusiv a modului de testare a calităților și abilităților profesionale necesare pentru funcția de judecător în cadrul Colegiului anticorupție și funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru;

b) demararea concursurilor pentru selectarea candidaților la funcția de judecător în cadrul Colegiului anticorupție și la funcția de judecător în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru;

c) adoptarea și modificarea actelor normative necesare punerii în aplicare a prezentei legi;

d) instituirea unei funcții suplimentare de vicepreședinte al Judecătoriei Chișinău.

(2) Guvernul, în comun cu Consiliul Superior al Magistraturii, la expirarea termenului de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura Colegiul anticorupție cu sediu și echipament pentru sediu, inclusiv va asigura interoperabilitatea sistemelor informaționale.

(3) Până la desemnarea vicepreședintelui Colegiului anticorupție, Consiliul Superior al Magistraturii va desemna un judecător din cadrul colegiului în cauză care va asigura interimatul funcției de vicepreședinte al colegiului respectiv.

(4) La expirarea termenului de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.”

3. Anexa va avea următorul cuprins:

„Anexă

Modificarea unor acte normative

1. La articolul 7 din Legea nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 117–118, art. 190), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se modifică după cum urmează:

la litera a), cifrele „11” se substituie cu cifrele „13”;

la litera b), cifra „9” se substituie cu cifra „7”.

2. La articolul 21 din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 62), cu modificările ulterioare, alineatele (2) și (8) vor avea următorul cuprins:

„(2) Se stabilește un număr de 528 de posturi de judecător pentru toate instanțele judecătorești din Republica Moldova. Numărul total de posturi de judecător include și numărul posturilor de judecător pentru instanțele judecătorești amplasate în stânga Nistrului (Transnistria).”

„(8) Pentru asigurarea posturilor de judecător necesare la încetarea situațiilor specificate la alin. (5) se constituie un fond de rezervă de 30 de posturi de judecător.”

3. Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 63), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

3.1. Articolul 6 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Numirea judecătorului în cadrul colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău sau în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Centru este reglementată de Legea cu privire la mecanismul de judecare a cauzelor de corupție și a celor conexe corupției.”

3.2. Articolul 26 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Indemnizația unică de concediere pentru judecătorul menționat la alin. (3), care a activat cel puțin 5 ani în cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău sau în cadrul completului specializat anticorupție al Curții de Apel Chișinău, este egală cu 65% din produsul rezultat din înmulțirea salariului său mediu lunar cu numărul de ani complet lucrați în funcția de judecător.”

4. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

4.1. Articolul 36 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 36.** Competența judecătoriei

Judecătoria de drept comun judecă în primă instanță cauzele penale privind infracțiunile prevăzute de Partea specială a Codului penal, cu excepția celor prevăzute de art. 36¹ și de art. 39 pct. 2), precum și demersurile și plângerile împotriva hotărârilor și acțiunilor procurorului, ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații, și examinează chestiunile legate de executarea sentinței și alte chestiuni atribuite prin lege în competența acesteia.”

4.2. Codul se completează cu articolul 36¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 36¹.** Competența Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău

Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău judecă în primă instanță cauzele privind infracțiunile prevăzute de art. 181¹–181², 181³, 337–338², 340 și 341 din Codul penal nr. 985/2002, precum și cele prevăzute de art. 270¹ din prezentul cod.”

4.3. La articolul 38:

alineatul unic devine alineatul (1);

articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Apelurile și recursurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău se judecă de completul specializat anticorupție al Curții de Apel Centru.”

4.4. La articolul 41:

alineatul unic devine alineatul (1);

articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Judecătorul de instrucție din cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău asigură controlul judecătoresc în decursul urmăririi penale pe cauzele penale care țin de competența colegiului indicat.”

4.5. La articolul 300 alineatul (4), după cuvintele „măsurii speciale de investigație” se introduce textul „sau, după caz, de către judecătorul de instrucție din cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău”.

4.6. La articolul 470, alineatele (1) și (2) se completează cu cuvintele „sau, după caz, de Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău”.

4.7. La articolul 471, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) din prezentul cod se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, după caz, de judecătorul de instrucție din cadrul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte ale art. 469 alin. (1) din prezentul cod se soluționează de către judecătorul de instrucție, după caz, de Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău, la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) și 2) din prezentul cod se efectuează în condițiile prevăzute la art. 266 și 267 din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 7)–9) din prezentul cod, instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 3) din prezentul cod – și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.”

5. La articolul 278¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285–294, art. 436), cu modificările ulterioare, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cererea privind confiscarea averii nejustificate se examinează de către Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău.”

6. Articolul 201 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309–320, art. 466), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Cererile de confiscare a averii nejustificate în folosul statului și pretențiile pe cauzele de contestare a actelor Autorității Naționale de Integritate de constatare a diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită a persoanei supuse controlului sunt inseparabile și

se examinează într-o singură procedură, cu examinarea acțiunii în contencios administrativ.”

7. Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245–246, art. 511), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

7.1. La articolul 34, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) În situația prevăzută la alin. (3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează către Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău în vederea confiscării averii nejustificate. Acțiunea respectivă se depune la sediul Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare a fost adus la cunoștință.”

7.2. La articolul 36:

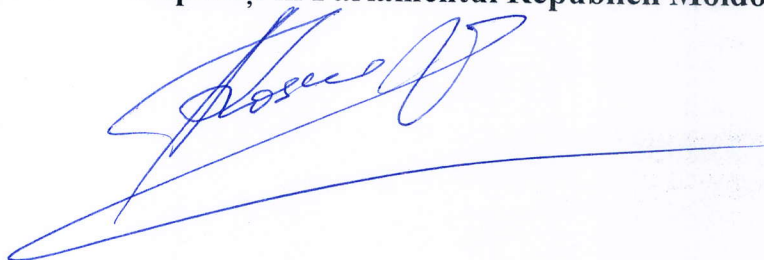
alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și alin. (2), cu excepția actelor de constatare a diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită, pot fi contestate la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și alin. (5), afectate nemijlocit de actele respective.”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Actele de constatare a diferenței substanțiale între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită se contestă la Colegiul specializat anticorupție al Judecătoriei Chișinău.”

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova:

Argumentare

Prezentul amendament vine să ajusteze prevederile proiectului de lege înregistrat cu nr.275 din 28 iulie 2023 **cu privire la sistemul judecătoresc anticorupție și modificarea unor acte normative** în baza multiplelor avize recepționate. Astfel, în urma audierilor publice și recepționarea avizelor în acest sens, proiectul de lege a fost modificat.

1) În partea ce ține de art.1 se propune dispoziția alin. (1) a fi reformulată în vederea expunerii obiectului de reglementare a proiectului în corelare cu denumirile capitolelor. Iar, la alin.(2), proiectul de lege nu conține nicio dispoziție privind răspunderea disciplinară a judecătorilor anticorupție, deși, în principiu, aceștia ar trebui să fie supuși regulilor generale, aplicabile tuturor judecătorilor. Potrivit Opiniei nr.15 a CCJE (2012) privind Specializarea Judecătorilor, „regulile de etică și de răspundere penală, civilă și disciplinară a judecătorilor nu trebuie să difere între judecătorii generalişti și cei specializați. Standardele de conduită judiciară stabilite în Avizul CCJE nr. 3 (2002) trebuie să se aplice în mod egal judecătorilor specializați și celor nespecializați”. Astfel, Comisia și DGI recomandă clarificarea în lege a faptului că judecătorii anticorupție sunt supuși aceluiași regim disciplinar ca și judecătorii de rând. În acest sens, se completează alin.(2) cu un șir de trimiteri la legi speciale actuale.

2) La art.3 Guvernul prin avizul său propune ca instanța specializată anticorupție din cadrul Curții de Apel Chișinău să fie denumită Completul specializat anticorupție al Curții de Apel Chișinău. De asemenea, Judecătoria specializată anticorupție urmează să fie redenumit în colegiu specializat al Judecătoriei Chișinău. Curtea de apel menționează că obiectivul propus pentru activitatea sistemului judecătoresc anticorupție poate fi realizat eficient prin crearea completelor de judecată specializate anticorupție în cadrul colegiilor deja existente. În susținerea acestei propuneri precizăm că, crearea unor complete de judecatori anticorupție în cadrul colegiilor existente, ar putea aborda rapid orice provocări posibile legate de aplicarea prevederilor proiectului legii, având în vedere că acestea pot fi create fără modificări legislative majore respectiv ar facilita procedura de implementare or, instruirea în cadrul instanței a unui nou colegiu presupune modificarea structurii acesteia, ceea ce completează toate celelalte eforturi de reformă și de fapt. Subsidiar, prin prisma prevederilor art. 16 al. 2 a Legii 514/1995 instituirea colegiului presupune, atribuirea unei noi funcții administrative care, implică alocarea unor surse financiare suplimentare în legătură cu funcționarea și administrarea acestuia, ceea ce la această etapă este inoportun având în vedere că specializarea judecătorilor în complete de judecată a demonstrat în timp, atât eficiență cât și calitatea corespunzătoare a actului de justiție. În plus,

măsura în care actuala reglementare în materia constituirii completelor de judecată specializate, îndeplinește exigențele privitoare la garanțiile de independență și imparțialitate. Astfel, constituirea unor complete anticorupție distinse, în cadrul colegiilor deja existente, necesită eforturi mai mici și este mai puțin costisitoare decât crearea unui colegiu sperat, de aceea propunem instituirea în cadrul Curții de Apel a completelor de judecată specializate anticorupție. Același argument este valabil și pentru Colegiul specializat anticorupție.

3) La stabilirea competenței Colegiului Anticorupție s-a ținut cont de competența Procuraturii Anticorupție, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale cât și a Centrului Național Anticorupție. Prin amendamente se introduc în competența Colegiului specializat anticorupție examinarea infracțiunilor prevăzute de articolele art.181¹, art. 181², art. 181³, art. 337-338², art. 340¹ și art. 341 din Codul penal nr. 985/2002, în contextul amenințărilor la securitatea statului, fapt evidențiat în contextul Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Legea nr. 391/2023 și în contextul Legii securității naționale nr. 618/1995.

4) Cu referire la posturile de judecători al Colegiului specializat anticorupție al Judecătoriai Chișinău, Judecătoria Chișinău conchide că numărul de 15 unități este un număr suficient pentru asigurarea funcționării optime al Colegiului, și respectiv acest număr de unități urmează a fi adăugat la numărul de 504 de posturi de judecător existente, conform alin.(2) al Legii nr.514-XIII din 06 iulie 1995 cu privire la organizarea judecătorească.

Precizăm că numărul de 15 unități de judecător derivă din eventuala repartizare a competențelor acestora, după cum urmează:

- 1 vicepreședinte (cu competențe preponderent administrative);
- 3 judecători de instrucție;
- 11 judecători de fond.

În principiu, judecătorilor de fond le va reveni examinarea cauzelor de contencios împotriva actelor Autorității Naționale de Integritate și cauzele penale. Numărul propus de judecători are drept scop accelerarea procedurilor. Monitorizarea continuă a activității actualilor judecători specializați în acest domeniu, efectuată de Judecătoria Chișinău pentru perioada februarie-decembrie 2024, a relevat creșterea cu 55% a ratei de soluționare a cauzelor (2024/2023), respectiv reducerea cu 57% a termenului de lichidare a stocului de cauze penale privind infracțiunile de corupție (față perioada anului 2023 – 1217,88 zile, la 775,28 zile în anul 2024 –775,28 zile).

În cadrul Curții de Apel Centru vor fi formate 2 complete specializate, a câte 3 judecători. Stabilirea acestui număr rezultă din formatul minim necesar pentru

funcționarea completelor respective, astfel încât să fie evitate posibilele tergiversări în examinarea cauzelor în contextul unor eventuale incompatibilități.

5) Potrivit art. 115 alin. (2) din Constituție se prevede că, „*Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate.*”, iar alin. (4) prevede că, „*Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sânt stabilite prin lege organică*”. Potrivit prevederilor art. 116 alin. (2) din Constituție se prevede, că „(2) *Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.*”. Totodată, prin Legea organică nr.544 din 20.07.1995 „*cu privire la statutul judecătorului*”, au fost prevăzute de către legiuitor atât condițiile pentru a candida la funcția de judecător (art.6-6¹), cât și criteriile de selectare a candidaților la funcția de judecător (art. 10-11).Astfel, deși legea supremă permite instituirea unor judecătorii specializate, însă cu referire la selectarea și numirea judecătorilor urmează să fie respectate prevederile atât din Constituție cât și din Legea nr. 544, iar criteriile de selecție a judecătorilor Judecătoriei Anticorupție, așa cum sunt expuse în art. 10 alin (1) lit. a) din proiect sunt contrare prevederilor menționate supra. De asemenea, considerăm că, la funcția de judecător al Judecătoriei Anticorupție și al Colegiului anticorupție al Curții de Apel Chișinău, pot candida doar persoanele din rândul judecătorilor, potrivit condițiilor și criteriilor din Legea cu privire la statutul judecătorului și care au un stagiul de cel puțin 5 ani ca judecător. În acest sens, proiectul a fost modificat prin excluderea posibilității de activare a non judecătorilor în sistem.

6) Reieșind din poziția critică a mai multor subiecți referitor la selecția și concursul privind numirea nemijlocită, prin amendament se propune o nouă redacție, care este în coroborare cu prevederile normelor și procedurilor actuale. De asemenea, judecătorii candidați la colegiul/completul respectiv urmează a fi evaluați înainte de ocuparea funcției de judecător. Respectiv, CSM -ul, prin intermediul Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor, va evalua candidații din colegiul Judecătoriei Chișinău, iar din cadrul Completelor urmează a fi evaluați în conformitate cu prevederile Legii 252/2023.

Precizăm că judecătorii din instanțele de fond nu sunt subiecți ai evaluării externe, reglementate prin Legea nr. 252/2023, cu excepția președinților și vicepreședinților de instanță. Astfel, vicepreședintele Judecătoriei Chișinău care va coordona activitatea Colegiului Specializat Anticorupție, va fi evaluat în baza Legii nr. 252/2023. Subliniem că alți judecători din judecătoria respectivă (inclusiv cei specializați anticorupție) de asemenea vor fi evaluați din punct de

vedere a integrității. În acest sens, Conceptul privind evaluarea integrității judecătorilor și procurorilor¹, prevede în calitate de a treia etapă a procesului de „vetting” faptul că colegiul din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, responsabil de evaluarea performanțelor, după fortificarea și capacitatea acestuia cu pârgii și instrumente de lucru necesare, va aplica pe intern mecanismul de verificare a integrității în raport cu judecătorii și procurorii care nu sunt subiecți ai procedurii de evaluare externă, reglementată de Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

În context, în partea ce ține de judecători, cadrul normativ aferent evaluării performanțelor și selecției acestora a fost adoptat prin Legea nr. 147/2023 privind evaluarea și selecția judecătorilor. Astfel, criteriile de evaluare a performanțelor judecătorilor au fost revizuite și reglementate la nivel de lege. Actualmente, în proces de consultare publică este proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)², unul din obiectivele căruia constă în majorarea ponderii procentuale pentru criteriul „integritatea” de la 30% din punctajul final al evaluării la 40%.

Subliniem că aceste modificări vor fi aplicabile și judecătorilor specializați anticorupție din cadrul Colegiului specializat al Judecătoriei Chișinău. Astfel vor fi create premisele pentru menținerea continuă a standardului înalt de integritate în cadrul sistemului judecătoresc, inclusiv după finalizarea exercițiului de evaluare externă (care este excepțional, unic și limitat în timp).

7) La dispozițiile finale urmează a fi instituit un termen de tranziție necesar pentru normalizarea procesului de activitatea propriu-zisă. De asemenea, se introduce numărul minim de judecători ce urmează a fi transferați pentru începerea activității colegiului și respectiv completului de judecată.

8) Potrivit prevederilor art.63 alin.(4) și respectiv art.67 din Legea 100/2017, dacă proiectul de act normativ de bază prevede modificarea și/sau abrogarea a mai mult de două acte normative, aceste modificări și/sau abrogări se expun în anexe separate la proiectul actului normativ de bază. Astfel, proiectul de lege a fost modificat pentru a întruni standardul impus de lege.

Cât ține de salarizarea judecătorilor respectivi, atragem atenția la faptul că, odată cu adoptarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, aceștia

¹ Conceptul poate fi accesat la linkul:

https://justice.gov.md/sites/default/files/document/concept_final_vetting_23.02.2023.pdf

² Proiectul poate fi accesat la linkul:

<https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/57-mj-2025.pdf>

vor beneficia de o valoare de referință majorată comparativ cu valoarea de referință din anul precedent.

9) Cu referire la modificarea pentru Curtea Supremă de Justiție a coraportului dintre judecătorii de carieră și judecătorii care vin din rândul non-judecătorilor, menționăm că aceste modificări derivă din deficiențele de ordin practic.

Conform Legii nr. 64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, aceasta este formată din 20 de judecători (11 judecători și 9 non-judecători). Actualmente nivelul de ocupare al funcțiilor de judecător al Curții Supreme de Justiție este următorul:

- 1 judecător CSJ – detașat pentru exercitarea mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii;
- 4 judecători CSJ în funcție, dintre care 3 sunt judecători de carieră, 1 este non-judecător;
- 4 judecători transferați temporar din instanțele inferioare;
- 4 funcții de judecător vacante.

În context, menționăm că coraportul de 13 la 7 pentru judecătorii de carieră și non-judecători a existat anterior, la etapa de proiect al actualei Legi cu privire la Curtea Supremă de Justiție. Prin acest amendament se propune revenirea la proporția anterioară, promovată de Guvern, care este mai potrivită reieșind din specificul activității Curții Supreme de Justiție. De altfel, proporția propusă a fost anterior apreciată pozitiv și de Comisia de la Veneția, care în §69 lit. B. din Opinia nr. CDL-AD (2022)024³ a menționat următoarele: „B. [...] În plus, ținând cont de dimensiunea viitoare a Curții Supreme, proporția 7 (judecători fără carieră) – 13 pare mai adecvată (judecători de carieră). [...]”

³ Opinia nr. CDL-AD (2022)024 poate fi accesată la linkul:
[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2022\)024-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2022)024-e)